

Aan de leden van de gemeenteraad van Midden-Drenthe

Betreft: Dringend verzoek tot heroverweging voorgenomen sluiting zwembad De Smelte, Smilde

Datum: 30 augustus 2026

Geachte leden van de gemeenteraad,

Als inwoner van Smilde wend ik mij tot u in aanloop naar uw definitieve besluitvorming op 8 oktober aanstaande over de toekomst van zwembad De Smelte.

Waarom dit mij persoonlijk raakt

Voordat ik inga op de procedurele en feitelijke punten, wil ik u laten weten wat De Smelte voor mij en mijn familie betekent, en voor veel andere families in Smilde. Zelf heb ik hier, samen met mijn broer, leren zwemmen en ben ik hier afgezwommen; jaren later heb ik als ouder ook mijn drie kinderen hier zien afzwemmen, en inmiddels is in Smilde alweer een volgende generatie aan de beurt. Diezelfde generatie die hier ooit leerde zwemmen, gebruikt het bad nu op oudere leeftijd juist voor herstel, vitaliteit en beweging. Ook de jaarlijkse Smildeger Kampioenschappen, een evenement waar het dorp al jaren gezamenlijk naar uitkijkt, vinden hier plaats. Het gebruik van De Smelte overspant zo, in de volle breedte van het dorp, meerdere generaties: van leren zwemmen tot revalidatie, en van individueel zwemplezier tot een gezamenlijk dorpsfeest. Dat maakt dit meer dan een financieel vraagstuk alleen — het gaat om een voorziening die al decennialang onderdeel is van het leven in dit dorp.

Met die achtergrond vraag ik u met klem onderstaande punten zorgvuldig te wegen voordat u een besluit neemt.

1. Het besluitvormingsproces tot nu toe roept vragen op

Ter referentie eerst de kale exploitatiecijfers van De Smelte, zoals deze uit het Antea-onderzoek naar voren zijn gekomen:

Gegeven	Bedrag / aantal
Bezoekers per jaar	circa 27.000
Jaarlijkse opbrengsten	€ 132.000
Jaarlijkse kosten	€ 617.000
Jaarlijks exploitatietekort	≈ € 485.000
Bijdrage gemeente per bezoeker	€ 19 (in een eerder bericht: € 25)
Renovatie-investering (20 jaar mee)	€ 4,5 miljoen

Ik constateer dat het college heeft besloten de financiering van De Smelte per 9 november stop te zetten, terwijl op dat moment de conclusies van het onafhankelijke bouwkundige onderzoek — uitgevoerd in opdracht van Werkgroep Red de Smelte, en met relevante informatie over mogelijk kostenefficiëntere alternatieven — nog niet met het college waren gedeeld. Zorgvuldige besluitvorming vereist dat alle relevante feiten en alternatieven worden meegewogen vóórdat een besluit met zulke verstrekkende gevolgen wordt genomen. Ik vraag u als raad om deze informatie, in tegenstelling tot het college, wél volledig te betrekken voordat u op 8 oktober stemt.

Daarnaast is door uw eigen raadslid mevrouw Radix erkend dat de communicatie richting de inwoners van Smilde over dit traject tekort is geschoten: het eerste signaal over sluiting stond verscholen in een enkele zin in een nota van maart, zonder dat inwoners hier gericht over zijn geïnformeerd. Een besluit met zulke verstrekkende gevolgen voor een hele gemeenschap verdient naar mijn mening een zorgvuldiger en transparanter traject.

Ik verzoek u dan ook:

- Inzage te geven in alle onderliggende stukken, waaronder het volledige rapport van Antea Group (niet alleen de samenvatting) en de financiële onderbouwing van zowel de jaarlijkse exploitatiekosten als de geraamde renovatiekosten van €4,5 miljoen;
- Het alternatieve scenario dat door Werkgroep Red de Smelte is aangedragen (transformatie naar een breed inzetbare gezondheids- en beweegvoorziening, met een lagere kostenraming) serieus en met dezelfde diepgang te laten beoordelen als de scenario's van het college.

2. Wat De Smelte betekent voor Smilde en omliggende dorpen

Zwembad De Smelte is al bijna vijftig jaar een centrale voorziening voor Smilde en de omliggende dorpen [namen invullen indien relevant]. De functie van het zwembad reikt naar mijn overtuiging veel verder dan alleen zwemlessen:

- Zwemveiligheid van kinderen: Nederland is een waterrijk land, en zwemvaardigheid is geen luxe maar een basisvoorziening voor veiligheid. Zonder zwembad in de directe omgeving wordt de drempel om kinderen te leren zwemmen aanzienlijk hoger, met een reëel risico dat een deel van de kinderen dit niet (tijdig) leert.
- Ouderen en beweging: het zwembad wordt intensief gebruikt door ouderen, onder meer voor aquagym, revalidatiezwemmen en andere vormen van laagdrempelige beweging die voor deze doelgroep essentieel zijn voor het behoud van mobiliteit en gezondheid, en die elders vaak niet of moeilijk bereikbaar zijn.
- Sociale functie: voor veel inwoners, van jong tot oud, is De Smelte een ontmoetingsplek. Activiteiten als het discozwemmen brengen de jeugd van Smilde samen voor avonden waar nog jarenlang met plezier over wordt nagepraat, en het zeemeerminzwemmen laat menig meisje even helemaal opgaan in haar eigen sprookje. Het wegvallen van De Smelte raakt daarmee niet alleen de sportfunctie, maar ook dit soort laagdrempelige, verbindende ervaringen die bijdragen aan de sociale cohesie in het dorp.
- Sportverenigingen: verschillende zwemverenigingen zijn voor hun bestaan afhankelijk van deze accommodatie.
- Mogelijke uitbreiding van functie: Werkgroep Red de Smelte heeft een concreet voorstel uitgewerkt om De Smelte te ontwikkelen tot een breder inzetbare gezondheids- en beweegvoorziening, met ruimte voor therapie en revalidatie in samenwerking met zorgpartijen. Dit vergroot juist de maatschappelijke waarde en het draagvlak voor voortbestaan.

3. De gevolgen van sluiting — met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen

Bij sluiting van De Smelte is de meest genoemde alternatieve voorziening zwembad De Peppel in Beilen, op circa 13-14 kilometer van Smilde. Ik wil u wijzen op de gevolgen hiervan, in het bijzonder voor:

- Gezinnen met een laag inkomen (minima): extra reiskosten (op eigen gelegenheid of per bus) en eventueel hogere abonnements- of lestarieven bij een verder gelegen zwembad vormen voor deze gezinnen een reële drempel. Waar de gemeente aangeeft eventueel te willen bijdragen aan busvervoer, is dit geen structurele oplossing en verandert het niets aan de extra tijd en moeite die dit gezinnen kost. Het risico bestaat dat kinderen uit gezinnen met minder middelen hierdoor helemaal geen zwemles meer volgen.
- Ouderen: voor veel ouderen is zelfstandig reizen naar Beilen geen vanzelfsprekendheid, zeker niet voor wie afhankelijk is van het openbaar vervoer of niet meer zelfstandig kan autorijden. Het risico is dat deze groep geheel stopt met zwemmen/bewegen, met negatieve gevolgen voor gezondheid en welzijn.
- Sociale isolatie: voor meerdere kwetsbare groepen geldt dat het wegvallen van deze voorziening niet alleen een sportvoorziening wegneemt, maar ook een belangrijke plek van sociaal contact.

Ik vraag u deze maatschappelijke kosten nadrukkelijk mee te wegen naast de financiële cijfers, en niet alleen te kijken naar de kosten van in stand houden, maar ook naar de maatschappelijke kosten van sluiting.

4. Financiële consistentie: het ontbreekt aan gelijke maatstaven

Ik constateer dat er, voor zover mij bekend, geen vergelijkbaar onafhankelijk onderzoek is uitgevoerd naar de onderhoudsstaat en toekomstbestendigheid van de andere twee gemeentelijke zwembaden, De Peppel in Beilen en De Boskamp in Westerbork. Het Antea-onderzoek is specifiek toegespitst op De Smelte. Ik vraag de raad daarom expliciet: is er een vergelijkbaar onderzoek gedaan of gepland voor de andere twee zwembaden, en zo niet, op basis waarvan wordt dan geconcludeerd dat De Smelte wel en de andere twee baden niet met sluiting te maken zouden krijgen? Zonder een gelijkwaardige, onafhankelijke doorlichting van alle drie de voorzieningen kan niet worden vastgesteld dat De Smelte op inhoudelijke gronden wordt afgewogen, in plaats van als eerste optie voor bezuiniging te zijn aangewezen.

Daarnaast wil ik de raad wijzen op een saillante tegenstelling in het huidige financiële beleid van deze gemeente. Terwijl er 4,5 miljoen euro nodig zou zijn om De Smelte de komende twintig jaar toekomstbestendig te maken — een voorziening die dagelijks door duizenden inwoners van alle leeftijden wordt gebruikt — heeft dezelfde gemeente de renovatie van het gemeentehuis in Beilen goedgekeurd voor een bedrag dat inmiddels is opgelopen tot 18 miljoen euro, ruim vier keer zoveel. Dat is een politieke keuze, geen boekhoudkundige noodzaak.

De argumentatie voor beide projecten is bovendien opvallend gelijklopend: verouderde installaties, achterstallig onderhoud, en de noodzaak van investering om het gebouw bruikbaar te houden. Voor het gemeentehuis leidt dit tot een investeringsbesluit van tientallen miljoenen; voor het zwembad leidt eenzelfde onderbouwing tot een besluit tot sluiting. Wethouder Schans noemde het bedrag voor het gemeentehuis zelf 'een gigantische bak met geld, dat weten we ook' — en toch is dit bedrag, ondanks kritiek vanuit de raad en zelfs vanuit de eigen coalitiepartij van de wethouder, niet verlaagd maar juist verder opgelopen.

Onderstaand de kale cijfers naast elkaar, zodat de tegenstelling in één oogopslag duidelijk is:

	Zwembad De Smelte	Gemeentehuis Beilen
Aard investering	Renovatie, 20 jaar mee	Renovatie kantoorpand
Geraamd bedrag	€ 4,5 miljoen	€ 18 miljoen
Verloop raming	Vast bedrag	Van €14-15 mln → €18 mln (gestegen, niet gedaald)
Onderbouwing	Verouderde installaties, achterstallig onderhoud	Verouderde installaties, achterstallig onderhoud
Bestuurlijk besluit	Financiering stopgezet, sluiting voorgenomen	Doorgezet, ondanks kritiek uit de raad en de eigen coalitiepartij
Wie treft het	Duizenden inwoners, alle leeftijden	Ambtelijke organisatie

Ik vraag de gemeenteraad dan ook met klem: kan het college aantonen dat de besluitvorming over De Smelte volgens dezelfde financiële maatstaven verloopt als de besluitvorming over het gemeentehuis? Zo niet, dan is de conclusie onontkoombaar dat hier met twee maten wordt gemeten: strenge financiële toetsing voor een voorziening die inwoners dagelijks gebruiken, en aanzienlijk meer clementie voor een gebouw ten behoeve van de eigen organisatie. Ik vraag de raad deze inconsistentie expliciet te benoemen en te verantwoorden voordat op 8 oktober een onomkeerbaar besluit over De Smelte wordt genomen.

5. Twijfel bij de daadwerkelijke besparing

Onder dorpsgenoten hoor ik regelmatig een ander geluid dan de aanname waarop de besluitvorming lijkt te berusten, namelijk dat inwoners bij sluiting van De Smelte zullen uitwijken naar De Peppel in Beilen. Veel mensen geven aan dat, als zij toch moeten reizen, zij eerder de voorkeur geven aan Assen, Oosterwolde of Norg dan aan Beilen. Dat heeft directe financiële gevolgen voor de gemeente Midden-Drenthe: inkomsten uit zwembadbezoek, en de bestedingen die daarmee gepaard gaan, vloeien in dat geval naar zwembaden en ondernemers in andere gemeenten. Wie toch de auto pakt om te gaan zwemmen, doet net zo makkelijk ook meteen boodschappen in die plaats — een effect dat niet alleen de exploitatie van De Peppel raakt, maar ook lokale ondernemers in Midden-Drenthe kan schaden.

Een uitzondering hierop vormen de kinderen die hun zwemlessen (deels) vergoed krijgen: zij zullen voor het examentraject wel naar Beilen blijven gaan, omdat dat aan de vergoeding is verbonden. Voor het overige, vrije zwembezoek is die verplichting er niet, en is uitwijken naar een zwembad buiten de gemeente een reëel alternatief.

Daarnaast wijs ik erop dat de personeelslasten van het zwembadpersoneel niet aan De Smelte zijn verbonden, maar aan de organisatie als geheel; deze kosten vervallen dus niet automatisch bij sluiting. Dit roept de vraag op of de veronderstelde besparing van sluiting in de praktijk wel zo groot is als voorgesteld, of dat de gemeente zich hier op het totaalplaatje verkijkt: minder inkomsten uit lokaal zwembadbezoek, mogelijke misgelopen bestedingen bij lokale ondernemers, en personeelslasten die grotendeels intact blijven.

Ik vraag de gemeenteraad dan ook om, vóór het besluit van 8 oktober, een reëel beeld te laten opstellen van de daadwerkelijke netto-besparing van sluiting, inclusief deze verdringings- en weglekeffecten, in plaats van uit te gaan van de aanname dat inwoners zonder meer overstappen naar De Peppel.

Mijn verzoek

Ik vraag de gemeenteraad om:

- Het besluit van 8 oktober niet te nemen voordat alle relevante informatie (inclusief het bouwkundig rapport en de alternatieve kostenraming van Werkgroep Red de Smelte) volledig en op gelijke voet is meegewogen;
- Het door Werkgroep Red de Smelte aangedragen alternatieve scenario serieus in overweging te nemen;
- In gesprek te blijven met de werkgroep en het Bewonersplatform Smilde over een gezamenlijke, gedragen oplossing;
- Inzichtelijk te maken of er voor De Peppel en De Boskamp eenzelfde onafhankelijk onderzoek naar onderhoudsstaat en toekomstbestendigheid is of wordt uitgevoerd als voor De Smelte, zodat vastgesteld kan worden dat alle drie de zwembaden op gelijke gronden worden beoordeeld;
- Expliciet te verantwoorden hoe de financiële afweging bij De Smelte (4,5 miljoen euro) zich verhoudt tot de investering in het gemeentehuis in Beilen (inmiddels opgelopen tot 18 miljoen euro), en waarom een vergelijkbare onderbouwing (achterstallig onderhoud, verouderde installaties) tot tegenovergestelde besluiten leidt;
- Een reëel beeld te laten opstellen van de daadwerkelijke netto-besparing van sluiting, waarbij ook wordt meegenomen dat inwoners bij sluiting mogelijk uitwijken naar zwembaden buiten de gemeente (zoals Assen, Oosterwolde of Norg in plaats van Beilen), met bijbehorend verlies van inkomsten en bestedingen aan lokale ondernemers, en dat de personeelslasten niet automatisch met de sluiting vervallen.

Ik ben graag bereid dit desgewenst nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

